

27. Opijnen Kasteel Merckensteijn

Van kasteel Merckensteijn is geen afbeelding bekend.

Gezien de twee grachten die het huys had, een smalle buitengracht en een brede binnengracht is deze terug te voeren naar de Karolingische tijd of wel de 8^e tot 10^e eeuw. Echter na 1313 is vermoedelijk de curtus gebouwd. In Opijnen herinnerd de straat Slotstraat en de omgrachte begraafplaats van Opijnen nog aan de plaats van het huys te Opijnen. Het terrein een stroomrug ligt zeker twee meter boven het omliggende landschap. Waar nu de aula staat heeft vermoedelijk het hoofdhuis gestaan. De geschiedenis van de grond en curtis gaat ver terug tot het begint met de schenking van de goederen in het graafschap Teisterband in 996 door Frethebold aan de kerk te Utrecht.

In opvolgende eeuwen wordt er weinig geschreven over de curtis. Tot in 1265 blijken het te behoren aan de graaf Otto van Gelre, in verband met het verdedigen van zijn gebied tegen de graven van Holland. Zo wordt een ruil gedaan met Rudolf de Cock voor het grondgebied tussen Beesd en Leerdam met onder meer het huys te Rhenoy tegen het grondgebied van Waardenburg, Neerijnen en Opijnen. Nadat de ruil heeft plaatsgevonden begint, de Cock kasteel Waardenburg te bouwen. Het gezin had veel kinderen. Zijn zoon Hendrik Ridder in 1313 erfde Opijnen. Deze zal waarschijnlijk de bescheiden curtis in Opijnen gebouwd hebben.

In 1810 blijken binnen de gracht twee kleine bijgebouwen te hebben gestaan. Hier is laten een woonhuis bijgebouwd. Dit wordt gemeld in 1845 eind 19^e eeuw is deze burgerwoning weer gesloopt. En is het een tijd boomgaard geweest. Waarna het uiteindelijk rond 1965 begraafplaats is geworden.

De familie De Cock die in 1265 kasteel Waardeburg stichtte was een rijk belangrijk geslacht in deze streek. Zonen en klein zonen van De Cock erfde grote delen van de streek. Zij stichtte er kastelen. Enkele zijn, De Cock van Waardenburg, De Cock van Neerijnen, De Cock van Opijnen, De Cock van Beesd, De Cock van Batenburg, De Cock van Bruchem, De Cock van Haeften, De Cock van Gansoyen, De Cock van Delwijnen enz.

We weten dat het kasteel in begin 16^e eeuw in bezit is geweest van een erfdochter De Cock van Opijnen, zij huwde met Johan van Maschereel, heer Van Balgooij en Keent. Er kwamen onder meer een zoon en een dochter. De dochter Hillegond 1584-1642 trouwde met Charles d' Oultremont uit een Zuid-Nederlands geslacht. Informatie van het kasteel is te vinden in kasteel Warfusé te saint Georges sur Meuse in België.

Het huys blijkt in 1650 ernstig in verval te zijn. Het wordt hersteld maar kost meer dan de heerlijkheid opbrengt. Zodat het huys in 1694 opnieuw in verval komt en voor 1740 is gesloopt. Hoe Huys Opijnen er precies uit heeft gezien weten we niet, de enige afbeelding die er is, is een klein schetsje getekend op een kaart uit 1699 door landmeter Wouter Leempoel.

Uitsnede van de kaart van de Tielerswaard (door Wouter Leempoel, 1699, met aanvullingen door Hendrik Tas, 1729)

Bronnen:

Historische Kring West-Betuwe